

คำอธิบาย

สรุปสาระสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๓๓

๑. ความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

โดยที่การค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และการค้าระหว่างประเทศนั้นผู้ส่งสินค้าทางเรือต้องใช้บริการของผู้ขนส่งทางเรือซึ่งมีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าระวาง ค่าบริการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการในการส่งสินค้าทางเรือ ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก สมควรจัดตั้งสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ส่งสินค้าทางเรือในการเจรจา ปกป้องผลประโยชน์และประสานงานกับผู้ส่งสินค้าทางเรือในเรื่องดังกล่าว เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

(๑) คำนิยามตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

“การส่งสินค้าทางเรือ” คือ การส่งออกหรือการนำเข้าสินค้าโดยทางเรือจากประเทศไทยไปต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศมาประเทศไทย หรือจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งนอกราชอาณาจักร รวมถึงการใช้บริการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

“การขนส่งสินค้าทางเรือ” คือ การให้บริการในการส่งสินค้าทางเรือ

“ผู้ส่งสินค้าทางเรือ” คือ ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้าสินค้าที่ใช้บริการการขนส่งสินค้าทางเรือ

“ผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ” คือ ผู้ประกอบการให้บริการในการส่งสินค้าทางเรือไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการเพียงรายเดียว หรือรวมกันตั้งแต่สองรายขึ้นไป รวมถึงตัวแทนผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ

“สภา” คือ สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” คือ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๕) ให้มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และมีสำนักงานสาขา (มาตรา ๘) มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ส่งสินค้าทางเรือ การให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการส่งสินค้าทางเรือ เป็นผู้แทนผู้ส่งสินค้าทางเรือในการปรึกษา เสนอต่อรองหรือทำความเข้าใจกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ และพัฒนาส่งเสริมการส่งสินค้าทางเรือในด้านต่าง ๆ (มาตรา ๖) นอกจากนี้ยังกำหนดห้ามสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทยกระทำการบางอย่าง เช่น ประกอบวิสาหกิจ หรือเข้าดำเนินการในการประกอบวิสาหกิจของบุคคลใด เข้าถือหุ้น เป็นหุ้นส่วนหรือร่วมทุนในการประกอบวิสาหกิจกับบุคคลใด ดำเนินการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของการประกอบวิสาหกิจ การดำเนินการอันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือดำเนินการทางการเมือง เป็นต้น (มาตรา ๗) ทั้งนี้ สภาอาจมีรายได้จากค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงที่เรียกเก็บจากสมาชิก ค่าตอบแทนและบริการที่ได้รับจากการให้บริการแก่สมาชิกหรือบุคคลภายนอก เงินสมทบจากรัฐบาล เงินและทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ ดอกเบี้ยและผลประโยชน์อื่นจากทรัพย์สินของสภา (มาตรา ๙)

(๓) ในกรณีที่สภาเห็นว่าอัตราค่าระวาง ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ในการขนส่งสินค้าทางเรือที่ผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางเรือ

กำหนด มีผลกระทบหรือไม่เป็นธรรมต่อผู้ส่งสินค้าทางเรือโดยส่วนรวม ให้สภาดำเนินการปรึกษาและเจรจาทำความเข้าใจความตกลงในเรื่องดังกล่าวกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนนั้น (มาตรา ๑๐) และในกรณีที่เกิดข้อขัดแย้งระหว่างสมาชิกกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือและสมาชิกได้ร้องขอให้สภาช่วยเหลือ ถ้าสภาเห็นสมควรจะจัดให้มีการเจรจาระหว่างสมาชิกกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ โดยตั้งผู้แทนเข้าร่วมก็ได้

(๔) สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทยประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท คือ สมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ โดยบุคคลผู้มีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกสามัญนั้น จะต้องมีความสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ส่งสินค้าทางเรือที่เป็นนิติบุคคล

(๒) เป็นหอการค้าตามกฎหมายว่าด้วยหอการค้า หรือสมาคมการค้าตามกฎหมายว่าด้วยสมาคมการค้าที่มีสมาชิกเป็นผู้ส่งสินค้าทางเรือ

(๓) เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ส่งสินค้าทางเรือ

(๔) เป็นสมาคมตัวแทนออกของ

(๕) เป็นนิติบุคคลอื่นใดที่มีได้เป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือซึ่งมีความสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย โดยให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบเอ็ดคน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากผู้แทนสมาชิกสามัญในการประชุมใหญ่สภาตามจำนวนและวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ โดยให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และผู้ที่จะเป็นผู้แทนสมาชิกสามัญได้ให้เป็นไปตามข้อบังคับ และให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการเป็นประธานสภาคนหนึ่ง เป็นรองประธานสภาคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นเลขาธิการสภาคนหนึ่ง และตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา ๑๗)

(๖) คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและดำเนินงานของสภาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ออกข้อบังคับและระเบียบในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๒๒)

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสภา โดยแบ่งการประชุมออกเป็นการประชุมสามัญและการประชุมวิสามัญ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สภาปีละหนึ่งครั้ง เรียกว่าการประชุมสามัญ (มาตรา ๒๗) ในการประชุมใหญ่สภาต้องมีสมาชิกสามัญมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าสองร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๒๘) และเมื่อมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการจะเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ (มาตรา ๒๘) ในการประชุมใหญ่สภาที่คณะกรรมการเรียกประชุม ถ้าสมาชิกสามัญมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้เลื่อนการประชุมนั้นออกไปอีกได้ไม่เกิน ๓๐ วัน (มาตรา ๓๐) และให้คณะกรรมการจัดให้มีการทำรายงานประจำปีแสดงผลงานของคณะกรรมการและสภาในปีที่ล่วงมา งบดุลและบัญชีรายได้และรายจ่ายประจำปี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีรับรองพร้อมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายเสนอต่อที่ประชุมสามัญ และให้ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวไปยังรัฐมนตรีผู้รักษาการด้วย (มาตรา ๓๑)

๓. การควบคุมของรัฐ (มาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๓๗)

รัฐมนตรีผู้รักษาการมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสภา รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น

(๑) สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภา

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้สภาหรือกรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสภา และจะให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการด้วยก็ได้

(๓) สั่งเป็นหนังสือให้สภาหรือกรรมการกระทำการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ระวังหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือข้อบังคับ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสภา

๔. บทกำหนดโทษ (มาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๒)

(๑) สภากระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (มาตรา ๓๘)

(๒) ในกรณีที่สภากระทำความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการทุกคนเป็นผู้กระทำความผิดด้วย และต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจกับกรรมการอื่น หรือได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว (มาตรา ๓๙)

(๓) ผู้ส่งสินค้าทางเรือที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีมูลค่าการส่งออกตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ที่ใช้บริการการขนส่งสินค้าทางเรือรวมกันตลอดปี ตั้งแต่ ๕๐ ล้านบาทขึ้นไป ต้องสมัครเป็นสมาชิกสามัญ (มาตรา ๑๔ ประกอบกฎกระทรวง พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๓๗) หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกวันละสองร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๔๑)

๕. ผู้รักษาการตามกฎหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งออกกฎกระทรวงและหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๖. การบังคับใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ (ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๔ก หน้า ๑๑ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗)

หมายเหตุ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

กลุ่มงานนิติการ
สำนักบริหารกลาง
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ